

Številka: 354-212/2021-2 (256)
Ljubljana, dne 04. 11. 2021

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA ZDRAVJE
DIREKTORAT ZA JAVNO ZDRAVJE
Štefanova ulica 5
1000 Ljubljana

Zadeva: Mnenje o verjetnosti pomembnejših vplivov plana na okolje in konkretne smernice za segment zdravje ljudi za plan Spremembe in dopolnitve občinskega podrobnega prostorskega načrta za gradnjo kmetijskih objektov v Mestni občini Koper (parcele št. 637 in 638 obe k.o. Krkavče ter št. 2982, 2983 in 2984, vse k.o. Sveti Anton)

Skladno z vašo vlogo št. 354-148/2021-2 z dne 19. 10. 2021 vam posredujemo mnenje po 110. členu Zakona o urejanju prostora (Ur. l. RS, št. 61/17) in konkretne smernice za segment zdravje ljudi za plan Spremembe in dopolnitve občinskega podrobnega prostorskega načrta za gradnjo kmetijskih objektov na parcelah št. 637 in 638 obe k.o. Krkavče ter št. 2982, 2983 in 2984, vse k.o. Sveti Anton v Mestni občini Koper.

Zahtevek za izdelavo mnenja izvira iz vloge Mestne občine Koper, Verdijeva ulica 10, 6000 Koper, pod št. 3505-8/2021-10 z dne 30. 09. 2021, ki je bila kot nosilcu urejanja prostora posredovana Ministrstvu za zdravje in je bila priložena vaši vlogi.

V pregled za izdelavo mnenja smo prejeli naslednjo dokumentacijo objavljeno na spletni povezavi <https://www.koper.si/regulation/obcinski-podrobni-prostorski-nacrt-za-gradnjo-kmetijskih-objektov/>:

- Pobuda in izhodišča za pripravo Sprememb in dopolnitev občinskega podrobnega prostorskega načrta (SD OPPN) za gradnjo kmetijskih objektov, dopolnjena; Izdelovalec: IB STUDIO, d.o.o., Kampel 114, 6000 Koper; št. naloge: 15/21; datum: maj 2021 (dopolnitev: september 2021).

Kot izhodišče za izdelavo mnenja smo uporabili naslednjo zakonodajo in kriterije:

- Drugi odstavek 4. člena Zakona o zdravstvenem varstvu in zdravstvenem zavarovanju (Uradni list RS, št. 72/06 – uradno prečiščeno besedilo, 114/06 – ZUTPG, 91/07, 76/08, 62/10 – ZUPJS, 87/11, 40/12 – ZUIF, 21/13 – ZUTD-A, 91/13, 99/13 – ZUPJS-C, 99/13 – ZSVarPre-C, 111/13 – ZMEPIZ-1, 95/14 – ZUIF-C, 47/15 – ZZSDT, 61/17 – ZUPŠ, 64/17 – ZZDej-K, 36/19, 189/20 – ZFRO in 51/21).
- Uredba o posegih v okolje, za katere je treba izvesti presojo vplivov na okolje (Uradni list RS, št. 51/14, 57/15, 26/17 in 105/20).

- Uredba o merilih za ocenjevanje verjetnosti pomembnejših vplivov izvedbe plana, programa, načrta ali drugega splošnega akta in njegovih sprememb na okolje v postopku celovite presoje vplivov na okolje, Ur.l. RS, št. 9/2009.
- Kriteriji za ugotavljanje sprejemljivosti planov s stališča pristojnosti varovanja zdravja ljudi pred vplivi iz okolja v postopkih celovite presoje vplivov na okolje (Verzija 2), ki so objavljeni na spletni strani Ministrstva za zdravje (<http://www.mz.gov.si/>).

1 MNENJE O VERJETNOSTI POMEMBNEJŠIH VPLIVOV PLANA: VERJETNI POMEBNI VPLIVI NA ZDRAVJE IN POČUTJE LJUDI

1.1 ZNAČILNOSTI IZHODIŠČ

a) Splošno o planu

Pobudnika podajata pobudo za izdelavo sprememb in dopolnitev občinskega podrobnega prostorskega načrta za gradnjo kmetijskih objektov (SD OPPN), kjer želita dograditi kmetijske objekte, ki so neposredno namenjeni kmetijski dejavnosti na kmetijskih zemljiščih brez spremembe namenske rabe.

SD OPPN bo pravna podlaga za načrtovanje in pridobitev gradbenih dovoljenj za vzdrževanje, rekonstrukcijo, nadomestitve, odstranitve obstoječih objektov in novo gradnjo objektov, ureditev pripadajočih prometnih in drugih funkcionalnih površin ter komunalno, energetske in elektronske komunikacijske infrastrukturo.

Območje SD OPPN obsega naslednje parc. št. 637 in 638 obe k.o. Krkavče, skupne površine 3.528 m² ter 2982, 2983 in 2984 vse k.o. Sveti Anton, skupne površine 4.428 m².

PARC ŠT. 637, 638, k.o. KRKAVČE

Na obravnavani parceli se nahajajo že objekti za kmetijsko dejavnost. Objekti se nahajajo v bližini naselja ob nasadu oljk, katere pobudnik obdeluje. Zaradi širitve dejavnosti in obdelave oljčnika potrebuje pobudnik v neposredni bližini stavbi, kjer bo lahko imel kmetijske stroje za obdelavo zemljišča in za spravilo pridelka ter nujno potreben dodaten podzemni zadrževalnik za vodo za namakanje oljk. Skupna površina obeh stavb bi bila okvirno 300 m², etažnosti K+P (klet v celoti vkopana), maksimalne višine 6,00 m, podzemni zbiralnik za vodo pa prostornine cca 1.500 m³.

Območje je že komunalno opremljeno, obstoječa gospodarska javna infrastruktura (vodovod, kanalizacija, elektroenergetsko in komunikacijsko omrežje) poteka ob obravnavanih parcelah. Obstoječi objekti so priključeni na javno gospodarsko infrastrukturo.

PARC ŠT. 2982, 2983 in 2984, k.o. SVETI ANTON

Na parc. št. 2982, 2983 in 2984, vse k.o. Sveti Anton je urejena maneža za konje ter sprehajališče za konje. Pobudnik bi želel povečati, po osnovnem OPPN, stavbo za rejo živali. Stavba bi bila namenjena spravilu pridelka in stavbi za rejo živali. Skupna površina obeh stavb bi bila okvirno 700 m² (500 m² stavba za spravilo pridelka in 200 m² stavba za rejo živali), maksimalne višine 6,00 m. Obstoječo manežo (20 m x 40 m) za konje bi preuredili. Nad novo manežo bi bila dopustna postavitev nadstreška, kateri bi povezoval predvidene objekte in manežo. Nadstrešek bi bil maksimalne višine 6 m in površine cca 900 m².

Območje je že komunalno opremljeno, obstoječa gospodarska javna infrastruktura (vodovod, kanalizacija, elektroenergetsko in komunikacijsko omrežje) poteka ob obravnavanih parcelah ob javni cesti. Obstoječi objekti v neposredni bližini so priključeni na javno gospodarsko infrastrukturo.

b) Ugotovitve v zvezi s planom

Dostop do kmetijskih objektov oziroma dostopna pot od kategorizirane občinske ceste do predvidenih objektov (parcele namenjene gradnji) je predvidena po obstoječih dostopnih poteh in obstoječih priključkih na javno cesto.

Vsa zemljišča se nahajajo na območju Vodnega telesa podzemnih voda OBALA IN KRAS Z BRKINI (šifra vodnega telesa: SIVTPODV5019), ki je zaradi kraških, razpoklinskih in skraselih značilnosti prvih dveh vodonosnikov ranljiv za posledice različnih virov onesnaženja, zaradi česar so lahko ogroženi vodni viri za oskrbo s pitno vodo, tudi v več deset kilometrov oddaljenih predelih.

Prav tako se zemljišča nahajajo na Prispevnem območju kopalnih voda slovenske obale za: 14 naravnih kopališč in 7 kopalnih območij. Poleg tega se zemljišče v k.o. Sveti Anton nahaja tudi na Vplivnem območju kopalnih voda slovenske obale.

Območje ne leži na vodovarstvenem območju. V okolici ni izdanih vodnih dovoljenj za oskrbo s pitno vodo.

PARC ŠT. 637, 638, k.o. KRKAVČE

Južno in jugozahodno od območja plana se nahajajo stanovanjske površine, severno, zahodno ter vzhodno pa kmetijske površine.

Območje se nahaja na Prispevnem območju kopalnih voda slovenske obale za: 14 naravnih kopališč in 7 kopalnih območij.

Območje ne leži na vodovarstvenem območju. V okolici ni izdanih vodnih dovoljenj za oskrbo s pitno vodo.

Severno in zahodno od plana, v oddaljenosti približno 80 m, teče občasen vodotok Bržanka.

PARC ŠT. 2982, 2983 in 2984, k.o. SVETI ANTON

Severno in jugovzhodno od območja plana se nahajajo stanovanjske površine, vzhodno, južno ter zahodno pa kmetijske površine.

Območje se nahaja na Vplivnem območju kopalnih voda slovenske obale in na Prispevnem območju kopalnih voda slovenske obale za: 14 naravnih kopališč in 7 kopalnih območij.

Območje ne leži na vodovarstvenem območju. V okolici ni izdanih vodnih dovoljenj za oskrbo s pitno vodo. V oddaljenosti okoli 100 in 130 m se nahajata dve pretečeni vodni dovoljenji (št.: 5526-27757/2004 in 35526-14067/2004), z rokom veljavnosti 31. 12. 2020 in vrsto rabe vode: lastna oskrba s pitno vodo.

Po območju plana, čez parc. št. 2984, teče stalen vodotok Badaševica. Vzhodno od plana teče neimenovan stalen vodotok.

1.2 ZNAČILNOSTI VPLIVOV IN OBMOČIJ, KI BODO VERJETNO PRIZADETA ZARADI VPLIVOV PLANA

a) Značilnosti vplivov

V zvezi z izvedbo plana lahko pričakujemo naslednje pomembnejše vplive na okolje, ki imajo lahko vpliv tudi na zdravje in počutje ljudi:

Faza gradnje:

- onesnaževanje zraka predvsem s prahom zaradi gradbenih del,
- obremenjevanje okolja s hrupom prav tako zaradi gradbenih del,
- nastajanje gradbenih odpadkov vključno z zemeljskimi izkopi,
- onesnaževanje tal, površinske vode in podzemne vode v primeru neustreznega ravnanja z nevarnimi snovmi ali nevarnimi odpadki ali nezgode z njimi v povezavi z gradbenimi deli.

Faza obratovanja:

- onesnaževanje zraka zaradi lokalnega prometa z motornimi vozili,

- onesnaževanja zraka z vonji vezanega na vzrejo živali in manipulacij z gnojevko,
- obremenjevanje okolja s hrupom zaradi delovanja delovnih strojev in prometa z motornimi vozili,
- nastajanje onesnaženih padavinskih odpadnih voda ter odpadnih voda, ki nastajajo pri opravljanju kmetijske dejavnosti,
- nastajanje odpadkov povezanih s kmetijstvom (ostanki in embalaže fitofarmaceutskih sredstev, gnojil, mineralnih olj, folije od silažnih bal itd.)

b) Značilnosti območij, ki bodo verjetno prizadeta

Prizadeta bodo lahko naslednja območja:

- stanovanjska območja v okolici predvidenih planov,
- kopalne vode, ki so določena na morju,
- kraški teren oziroma kraški vodonosniki.

1.3 POMEN IN RANLIVOST OBMOČIJ, KI BODO VERJETNO PRIZADETA

Območja, ki bi lahko bila prizadeta so območja stanovanj v okolici predvidenih planov. Območja stanovanj z vidika vplivov na zdravje ljudi ocenjujemo kot ranljiva.

Območja, ki bodo verjetno prizadeta, so kopalne vode na morju, ki jih ocenjujemo kot ranljiva, saj se vsa zemljišča nahajajo na prispevnem območju kopalnih voda slovenske obale, v k.o. Sveti Anton pa tudi na Vplivnem območju kopalnih voda slovenske obale.

Kraški vodni viri so zelo ranljivi za posledice različnih virov onesnaženja. Po padavinah lahko postanejo motni. Prepustnost v kraškem sistemu je velika, posledica so visoke hitrosti pretakanja voda v podzemlju, raznovrstnost načina pretakanja, običajno nepoznane smeri odtekanja vode, ki segajo tudi do več deset kilometrov oddaljenih predelov. Procesi samo-očiščevanja v krasu so manj učinkoviti zaradi hitre infiltracije, manjše filtracije, visokih hitrosti pretakanja voda.

1.4 MNENJE O VERJETNEM POMEMBNEM VPLIVU NA ZDRAVJE LJUDI

Na podlagi podatkov o značilnostih plana, podatkov o značilnostih vplivov in območij, ki bodo verjetno prizadeta zaradi vplivov plana ter podatkov o pomenu ranljivosti območij, ki bodo verjetno prizadeta ocenjujemo, da izvedba plana Spremembe in dopolnitve občinskega podrobnega prostorskega načrta za gradnjo kmetijskih objektov v Mestni občini Koper v obliki in obsegu kot je to opisano v izhodiščih plana, verjetno ne bo imela pomembnega vpliva na zdravje in počutje ljudi.

OPOMBA

Mnenje je izdelano s predpostavko, da bodo v planu upoštewane konkretne smernice podane v nadaljevanju tega mnenja.

Stopnja upoštevanja smernic bo preverjena v naslednjih fazah sprejemanja plana.

OBRAZLOŽITEV

Rezultati preveritve pričakovanih vplivov na okolje, ki jih bo glede na

- značilnosti plana,
- značilnosti vplivov in območij, ki bodo verjetno prizadeta zaradi vplivov plana,
- pomen in ranljivost območij, ki bodo verjetno prizadeta

povzročila izvedba obravnavanega plana in imajo lahko vpliv na zdravje in počutje ljudi, so pokazali, da spremembe posameznih sestavin okolja (kakovost zunanjega zraka, obremenjenost okolja s hrupom, nastajanje komunalnih in onesnaženih padavinskih odpadnih voda, kakovost površinskih in podzemnih voda, oskrba s pitno vodo, ravnanje z odpadki) v obliki in obsegu kot je to opisano v izhodiščih plana verjetno ne bodo tolikšne, da bi lahko pomembneje vplivale na zdravje ljudi.

POJASNILA V ZVEZI Z OCENJEVANJEM VPLIVOV NA ZDRAVJE LJUDI:

Izhodišča, ki so bila uporabljena za mnenje o verjetnem pomembnem vplivu na zdravje ljudi, so naslednja:

- Odločitve o sprejemljivosti vplivov na zdravje temeljijo na mejnih vrednostih za onesnaženost okolja, ki so določene z veljavno slovensko zakonodajo s področja okolja (npr. za onesnaženost zraka, hrup v naravnem in življenjskem okolju, kakovost pitne vode, itd) ter drugih nacionalnih predpisih s področja ravnanja z okoljem, ki določajo mejne vrednosti, pravila ravnanja in podobno (npr. predpisi s področja urejanja emisij v vode in zrak, ravnanje z odpadki, itd.).
- V primeru presoje vpliva hrupa na zdravje in počutje ljudi pri oceni smiselno upoštevamo tudi smernice Svetovne zdravstvene organizacije iz leta 2018.
- Navedba v mnenju »da izvedba plana/posega verjetno ne bo imela pomembnejših vplivov na zdravje ljudi« pomeni, da stopnja tveganja za zdravje ljudi najverjetneje ne bo večja, kot je zajeta v mejne vrednosti, ki so določene z okoljsko zakonodajo. Vendar: skladnost z mejnimi vrednostmi ne pomeni nujno, da ni zdravstvenih učinkov.¹
- Pri izdelavi mnenja smo upoštevali tudi, da bodo izvajalci del in upravljavci posega v času življenjske dobe posega (gradnja, obratovanje, odstranitev) spoštovali pripadajočo veljavno okoljsko zakonodajo in drugo pripadajočo zakonodajo, ki je namenjena varovanju zdravja ljudi.

2 KONKRETNE SMERNICE

2.1 ZRAK

V fazi gradnje je treba izvajati ukrepe za preprečevanje prašenja. Smiselno naj se uporabijo določila Uredbe o preprečevanju in zmanjševanju emisije delcev iz gradbišč, Uradni list RS, št. 21/11.

V fazi obratovanja je treba v zvezi z vzrejo živali izvajati ukrepe za zmanjševanje emisije vonjev.

Pri razdeljevanju gnojevke je v bližini naselij treba izvajati ukrepe za zmanjševanje sproščanja amonijaka, toplogrednih plinov in smradu pri gnojenju z živinskimi gnojili².

2.2 HRUP

Načrtovane širitve kmetijskih gospodarstev lahko povzroča dodaten hrup v okolju zaradi delovanja delovne opreme in strojev ter prezračevalnih naprav. Naprave naj se namestijo na način, da bodo čim bolj oddaljene od stanovanjskih stavb v bližini. Hrup naprav naj se v vsakem primeru zmanjša na najmanjšo možno raven.

V fazi gradnje je treba izvajati ukrepe za zmanjševanje hrupa. Smiselno naj se uporabijo določila Uredbe o mejnih vrednostih kazalcev hrupa v okolju.

¹ United Nations, Economic and Social Council, Economic Commission for Europe: Draft guidance on assessing health impacts in strategic environmental assessment. Working Group on Environmental Impact Assessment and Strategic Environmental Assessment. Ninth meeting, Geneva, 9–11 June 2020, ECE/MP.EIA/WG.2/2020/7

² https://www.govedo.si/datoteke/File/kis/SLO/Publikacije/drugo/Kodeks_DKP.pdf

2.3 VODE

Zaradi varovanja površinskih in podzemnih voda ter tal pred onesnaženjem, zlasti z nevarnimi snovmi morajo biti prostori in mesta, kjer se bodo med gradnjo, obratovanjem in opustitvijo dejavnosti pretakale/pretovarjale, skladiščile, uporabljale nevarne snovi, njihova embalaža in ostanki, vključno z ustrezno ureditvijo začasnega skladiščenja nevarnih odpadkov (npr.: pokrita parkirišča in manipulativne površine z motornimi vozili in delovnimi stroji, motorna goriva, motorna olja in maziva ter pesticidi, hlevi, živinski gnoj, gnojevka in gnojnica s pretakališči in črpališči za odvažanje) morajo biti urejeni kot zadrževalni sistem - lovilna skleda, brez odtokov, neprepustna za vodo, odporna na vse snovi, ki se lahko v njej nahajajo, dovolj velika, da zajame vso morebiti razlito ali razsuto količino snovi.

Prometne manipulativne, intervencijske površine in površine mirujočega prometa (npr. parkirišča kmetijskih strojev in mehanizacije) morajo biti utrjene, odvajanje onesnaženih padavinskih odpadnih voda s teh površin mora biti urejeno preko zadrževalnikov, usedalnikov, lovilnikov olj. Pri odvajanju in čiščenju padavinskih voda je treba ločeno obravnavati rešitve za čiste padavinske vode in onesnažene odpadne padavinske vode.

Pokrite prometne vozne površine in parkirišča ter garaže, zlasti podzemne garaže morajo biti urejene v obliki zadrževalnega sistema – lovilne sklade, brez odtokov, neprepustna za vodo, odporna na vse snovi, ki se v njej lahko nahajajo, dovolj velika, da zajamejo vso morebiti razlito ali razsuto količino nevarnih snovi.

2.4 JAME ZA GNOJEVKO

V skladu z normativi³ je treba za gnojevko zagotoviti dovolj veliko nepropustno jamo za gnojevko zadostnega volumna za najmanj šestmesečno skladiščenje gnojevke oziroma za ves čas, ko razdeljevanje gnojevke na kmetijske površine ni dopustno.

Pripravili:

Andrej Uršič, univ. dipl. biol.

ANDREJ URŠIČ
Digitalno podpisal
ANDREJ URŠIČ
Datum: 2021.11.04
06:55:02 +01'00'

dr. Sonja Jeram, univ. dipl. biol.

SONJA JERAM
Digitalno podpisal
SONJA JERAM
Datum: 2021.11.04
09:06:52 +01'00'

Ivanka Gale, dr. med., spec. hig. in javn. zdravja

IVANKA GALE
Digitalno podpisal
IVANKA GALE
Datum: 2021.11.04
09:00:18 +01'00'

za Maša Ceglar, dipl. san. inž. (UN)

ANDREJ URŠIČ
Digitalno podpisal
ANDREJ URŠIČ
Datum: 2021.11.04
06:55:16 +01'00'

za Peter Otorepec, dr. med. spec. higiene in MDPŠ
Predstojnik

V vednost:

- naslov
- arhiv, tu

IRENA VENINŠEK PERPAR

Digitalno podpisal IRENA VENINŠEK PERPAR
Datum: 2021.11.04 10:05:07 +01'00'

³ https://www.kgz-kranj.si/uploads/dokumenti/kgzs_kr/tehnoloski_list/gnojisca.doc